

גה א מיי פ"ג מהל' ברכות
הל' ב סמג עשין כ
טושיע אורח סי קק סעף
ז:
נו ב ג ד מיי פ"ח מהל'
ברכות הל' ג סמג עט
טושיע אורח סי קה סעף
א (וסתן רב סעף יז):
גה א מיי פ"ח מהל' סמג
ותלה הלכה ו סמג עשין
מ טושיע אורח סי סס
סעף ד:
גה ו מיי פ"ח מהלכות סמג
ותלה הלכה יג סמג
עשין מה טושיע אורח סי
סמג סעף ה:
גה ז מיי פ"ח מהל' ברכות
הל' ז ופ"ג הל' יב סמג
עשין כ טושיע אורח סימג
רי סעף ה: 6

רבינו הגאון

דרש רב חסדא ... כל
שהחלתו בורא פרי האדמה
שלוקו שהכל נהיה בדברו
וכל שתחלתו שהכל נהיה
בדברו שלוקו בורא פרי
האדמה. הא נמי דדרש רב
חסדא כל שתחלתו שהכל
שלוקו בורא פרי האדמה,
פשיטין לה כגון קרא חייה
וכריכי וסלקא. אין דרין
בני אדם לאכלן חיין, ואם
אכלן מברך עליהן שהכל
שלוקו דאשתני לעילויא
בורא פרי האדמה, הכי
הולכתא דליכא מאן דפליג
עליה. אבל הא דאמר כל
שתחלתו בורא פרי האדמה
שלוקו שהכל, וכגון תמי
וכריכי דכיון דשלוקו אשתני
לגריעותא, ליתא מרין דרין
שאכל זית מליח וברך עליו
תחלה וסוף, וקיימא לן
מליח הוי הוא כריתא, וזית
זה שמלתו כאילו שלוקו הוא,
ולכתחלה מברך עליו בורא
פרי העץ ולבסוף ברכה אחת
מעין שלש, דהיא על העץ
ועל פרי העץ, שמעת מינה
דשלוקות לא אישתני
לגריעותא אלא אפי"ג
דשלוקו בורא פרי האדמה
בתחלתו. דבמילתייהו קאי
ואי אמרת בתחלה שהכל
נהיה בדברו ולבסוף בורא
נפשיות, אי"כ מאי אסודותא
דין חייה בר אבא. ולפתוח
היין שהכל נהיה בדברו,
כיון דשקילא לגריעותיה
וכי"ן דסלקיה
לגריעותיה בצר ליה שיעוריה
אלא שאין לבדוק על פחות
מכוחיה מיהו ביושלימי
אמר אפי"ג פרייה אחת של
ענבים או של רימון, שהיא
טעונה ברכה לפנייה
ולאחריה, כיון דהוי
כברייתו.

והלכתא המוציא וכו'.
משמע וזירושלמי מפרש
האומיות כגון העולם מוציא
שאינו התם דקרא כחיצ
לעבודת האדם להוליך לחם
הארץ ועל כן יש לנצות ששתי ידיו
שצמקתא זה: **מדקתני** ירקות
דומיא דפת. לא הוי ירקות דומיא
דפת שהרי פת אישתני לעילויא ויש
לומר מה הפת אין צשול מגרע את
הברכה אף הירקות נמי צמלתייהו
קיימי ולא מגרע להו הצשול:

משבחת לה בתומי וברתי.

ואת"ו והאי נראה
לעניינא דהצשול משצמין וי"ל דהיינו
צשול השצר והמלח צמחין ונלאין
הדברים שכל דבר שהוא כל כך טוב
מבוסל כמו חי ומי כמו מבוסל כמו
מיני קטניות וכן תפוחים יש להן
צרכה הראשונה שכל כך שזין מבוסלין
על חיין ומטעם זה מצרכינן נמי
כל היין מבוסל צורא פרי הגפן * שכל
כך הוא טוב אמר הצשול כמו קודם
לכן וקרא וסלקא וכרוב וכיוצא בהן
טובין יותר מבוסלין ממין כשהן
חיין מצרכינן עליהם שהכל ומבוסלין
צ"פ האדמה וכן אותן ערמוניות
וחצוצים שאינן ראויין לאכלן חיין
כמו מבוסלין צמחה מצרכינן עליהן
שהכל ומבוסלין צורא פרי העץ אך
אותן ערמוניות שקריין לומיבד"ש
מצרך עליהן צורא פרי העץ אפילו
צמחה וכל דבר המתקלקל צשולו
כגון תומי וכריכי וכיוצא בהן כשהן
חיין מצרך עליהן צורא פרי האדמה
ומבוסלים שהכל כך נראה לרבינו
יהודה ומיהו הרב אלפס פסק
צשולין (ו) דאשתני לגריעותא ע"י
צשולין אומר צורא פרי האדמה כרוב
נחמן דאמר שלקות מצרכינן עליהן
צורא פרי האדמה דר' חייא בר אבא
קאי נמי כוותיה וצכל שלקות מייירי
ר' חייא בר אבא אף צאזתן
דמשתמי לגריעותא מדפליג להו
גמרא אסדדי ר' חייא בר אבא ור'
צנימין בר יפת ואגון מטוגן צדבש
מצרך עליו צורא פרי העץ דאגון
עיקר: **כל תלתין** יומין מהדר
תלמודיה. לאו דוקא כל תלמודו
אלא כל מה שהיה לומד צשולין יום
היה חוזר הכל לפניו ציוס שלשים
ואחד*: **זירת מליח**. ומליח כמותא:
צנר

אשמעינן טעמא. פירושא דקרא כמו
אשמעינן הלכה כרנן. דהמוציא דאפיק
הכל מודים צו: אף ירקוס שנסתנו כו'.
קיימי ומצרכינן עלייהו צורא פרי
האדמה: שלקות. כל ירק שלוק:
דרש רב חסדא. כך: **משום רבינו**

אשמעינן טעמא ואשמעינן דהלכתא כרבנן
אלא דאמר מוציא מאי קמ"ל ואיהו דעבר
לאפוקי נפשיה מפלוגתא * והלכתא *המוציא
לחם מן הארץ דקו"ל כרבנן דאמרי דאפיק
משמע: ועל הירקות אומר וכו': קתני ירקות
דומיא דפת מה פת שנשתנה ע"י האור אף
ירקות נמי שנשתנו ע"י האור אמר רבנאי
משמיה דאביי יזאת אומרת שלקות מברכין
עליהן בורא פרי האדמה (ממאי מדקתני
ירקות דומיא דפת) דרש רב חסדא משום
רבינו ומנו רב שלקות מברכין עליהם בורא
פרי האדמה ורבותינו היורדין מארץ ישראל
ומנו עולא משמיה דר' יוחנן אמר שלקות
מברכין עליהן שהכל נהיה בדברו ואני
אומר יכל שתחלתו בורא פרי האדמה שלוקו
שהכל נהיה בדברו וכל שתחלתו שהכל נהיה
בדברו שלוקו בורא פרי האדמה בשלמא כל
שתחלתו שהכל נהיה בדברו שלוקו בפה"א
משבחת לה בכרבא וסלקא וקרא אלא כל
שתחלתו בפה"א שלוקו שהכל היכי משבחת
לה א"ר נחמן בר יצחק משבחת לה יבתומי
וכרתי דרש רב נחמן משום רבינו ומנו
שמואל שלקות מברכין עליהם בפה"א
וחברינן היורדים מארץ ישראל ומנו עולא
משמיה דר' יוחנן אמר שלקות מברכין עליהן
שהכל נהיה בדברו ואני אומר במחלוקת
שנויה דתניא * יוצאין ברקיק השרוי ובמבושל
שלא נמוח דברי ר"מ ור' יוסי אומר היוצאים
ברקיק השרוי אבל לא במבושל אע"פ שלא
נמוח ולא היא דכ"ע שלקות מברכין עליהן
בפה"א ועד כאן לא קאמר ר' יוסי התם אלא
משום דבעינן טעם מצה וליכא אבל הכא אפי"
רבי יוסי מודה אמר ר' חייא בר אבא א"ר יוחנן
שלקות מברכין עליהם בפה"א ור' בנימין בר
יפת א"ר יוחנן שלקות מברכין עליהם שהכל
נהיה בדברו א"ר נחמן בר יצחק קבע עולא
לשבשתיה כר' בנימין בר יפת * תהי בה
ר' זירא וכי מה ענין ר' בנימין בר יפת אצל
ר' חייא בר אבא ר' חייא בר אבא * דייק
וגמיר שמעתא מרבי יוחנן רביה ורבי בנימין
בר יפת לא דייק ועוד רבי חייא בר אבא
* כל תלתין יומין מהדר תלמודיה קמיה דר'
יוחנן רביה ור' בנימין בר יפת לא מהדר
ועוד בר מן דין ובר מן דין דההוא תורמסא
* דשלקי ליה שבע זמנין בקדרה ואכלי ליה
בקנחה סעודה אתו ושאלו לר' יוחנן ואמר להו
מברכין עליהן בורא פרי האדמה כרוב
נחמן דאמר שלקות מצרכינן עליהן
צורא פרי האדמה דר' חייא בר אבא ור'
צנימין בר יפת ואגון מטוגן צדבש
מצרך עליו צורא פרי העץ דאגון
עיקר: **כל תלתין** יומין מהדר
תלמודיה. לאו דוקא כל תלמודו
אלא כל מה שהיה לומד צשולין יום
היה חוזר הכל לפניו ציוס שלשים
ואחד*: **זירת מליח**. ומליח כמותא:
צנר

אשמעינן טעמא. פירושא דקרא כמו
אשמעינן הלכה כרנן. דהמוציא דאפיק
הכל מודים צו: אף ירקוס שנסתנו כו'.
קיימי ומצרכינן עלייהו צורא פרי
האדמה: שלקות. כל ירק שלוק:
דרש רב חסדא. כך: **משום רבינו**
רבינו: **שלקות אומר צורא פרי האדמה**
רבינו: **ומאן נינהו עולא אמר**
רבי יוחנן שהכל. הכי הדבר
צמחוקת: ואני אומר. ליישב
דצריהם שאינן חלוקין יש מהן פרי
האדמה ויש מהן שהכל: כל ירק
הנאכל חי שמתלמו צ"פ האדמה שלוקו
אפקיה ממלתייה לגריעותא ומצרך
שהכל ולקמן מוקי לה צוממי וכרתי:
וכל ירק שאין דרכו ליאכל חי
שמתלמו אס אכלו חי שהכל הוא
מצרך: שלוקו. והציאו לדרך אכילתו
הוא עיקר פריו ומצרך צורא פרי
האדמה: **דרש רב נחמן**. כך:
משום רבינו. שמואל: שלקות מצרך
צורא פרי האדמה ומצרינו כו'.
רב נחמן חסוד ולא קרי לעולא
רבינו: **אמר שלקות שהכל ואני**
אומר. שהם חלוקין צפלוגתא דרבי
מאלי ורבי יוסי ודברי שמואל
ודברי ר' יוחנן צכל מיני ירקות הן
וחלוקין זה על זה שמואל כר"מ דאמר
מבוסל קאי צמלתייה ור' יוחנן קאי
כר' יוסי: **יואלין ברקיק השרוי**.
צמיס ידי אכילת מנהל של מנהל
וקרינן ציה לחם עוניי: **אצל לא**
צמבוסל. דתו לאו לחם איקרי:
אפילו ר' יוסי מודה. דלענין צרכה
צמלתייה קאי: **אמר רב נחמן קבע**
עולא לצשסיה כר' צנימין (א). עולא
שאמר משום ר' יוחנן לעיל שהכל
למד וקבע צבושו כרבי צנימין עד
שנתקעה צלצו ועכשו אומר צבית
המדרש צשס רבי יוחנן: **סהי צה**
ר' זירא. צמחוקת זו שהוצרכה צבית
ר' צנימין (ב) אלל דברי רבי חייא בר
אבא צמחוקת צית המדרש הכי
אינו כדאי לחלוק עליו: **בר מן דין**
ובר מן דין. לצר משתי ראיות
הללו שאמרתי שאין רבי צנימין (א)
כלום אלל רבי חייא יש לנו עוד ראיה
שלא אמר רבי יוחנן מימיו שלקות
שהכל: **וא"ל צורא פרי האדמה**.
אלמנא אע"ג דשלקיה קאי צמלתייה:
שאלו יום מליח. שהיה מלוח זה
כמה ימים וקו"ל (פסחים עו). מליח
כמותא: **אצל לא כבושין**. צירקות
של מרור היא שנויה צפרק כל שעה
(שם דף לט). לומר שאין יואלין צהן
שלוקין משום מרור אלמנא לאו
צמלתייהו קיימי. שלוק הוי נימוח טפי
ממבוסל: **דבעינן טעם מרור וליכא**.
אצל לענין צרכה שס פרי עליו:
צנר

(א) צנימין ור"ש ור"ש למה לל
זה, (ב) פסחים מהל' א (א) פי
סכטור למוד, (ד) נע"י פירשי
צנימין סו. ד"ה מהל'
(ה) לעיל לג: ור"ש, (ו) חולין
פו: כריתות סו. ע"ש,
(ז) צבית כה: (ח) פסחים לג,
(ט) דברים טז,

הגהות הב"ח

(א) ר"ש ד"ה אמר רב נחמן
וכי כרבי צנימין בר יפת
עולא וכי כר' צנימין בר יפת
עד שנתקע: (ב) ד"ה מהי
וכי רבי צנימין בר יפת אלל:
(ג) ד"ה בר מן דין וכו' רבי
צנימין בר יפת כלל:
(ד) תוס' ד"ה משבחת וכו'
ה"ר אלפס פסק בשלוקות
אע"ג דאשתנו לגריעותא
על ידי צשולין ג"כ אמר
צורא:

גליון הש"ס

גמ' והלכתא המוציא. עי
מורת חייס סגדנין ע' ע"א
ד"ה ר"ח: תוס' ד"ה
משבחת לה וכו' שכל כך
הוא טוב אחר הבישול כמו
קודם לכן. עי ממתי ספ"ב
דמנומות ובר"ש ע"ס:

מוסף תוספות

א. בתוס' ר"ש כ"ב, ר"מ
כל תלמודו שלמד בלי יום
מהדר ביום ל.

מוסף רש"י

שלקות. שלוקין מבוסלין
הריבה מאל עד צנימין
(פסחים טז ועוד). ורצאין.
ידי חובת מלה ברקיק
השרוי. צמלתייה לאלר
אפיימו, ואף על פי
שמתקמססם לחם הוא כל
זמן שהוא קיים עלה עמוס
למרי, וכן צמלתייה (שם מהל').
אלל לא במבושל. ללא
לחם קרינא ציה ואפי"ג שכבר
נאפה צמטור הויאל וזור
ועשלו ציעלו ממורת לחם
(שם). תהי בה. לטון מריח,
כמו צה מויהא דמס' ע"ז
(טו): לומר מעיין ומחשב
לעת עטמו של דבר (שורבי)
(טו). תרומתא. תורמס
מין קטנית עגול מנין עשמה
ורכז כמעט קטנה וזוא מר
מהל, עד ששלוקין אותו צבש
פמיס ועשה מתוק ועזוב
עד שאכל לעטעמיס קנחת
סעודה (ביצה כה). כבושין.
צוממי, שלוקין. מצשולין
הריבה מאל, מבוסלין.
כדרך צשול (פסחים טז).

אלא לכסוף מאי מברך דילמא בורא נפשות רבות
והסרונין על כל מה שברא מתיב רב יצחק בר
שמואל * ירקות שאדם יוצא בהן ידי חובתו בפסח
יוצא בהן ובקלה שלהן אבל לא כבושין ולא
שלוקין ולא מבושלין ואי ס"ד במילתייהו קאי
שלוקין אמאי לא שאני התם דבעינן טעם מרור
ולכא אמר ליה רבי ירמיה לרבי יוחנן רביה
היכי מברך על זית מליח כיון דשקילא לגריעותיה
בצר